

Tadun je Rapl

TEXT: JAN FISCHER

ZASTUPOVÁN OSA
OD 2000, V DATABÁZI
MÁ REGISTROVÁNO
326 HUDEBNÍCH DĚL

Tadeáš Věrčák (1971), Tadek nebo také Tadun, jak mu odmala říkají doma. Bývalá mánička, rocker a excelentní kytarista. Ale především úspěšný skladatel filmové hudby. V poslední dekádě se věnuje téměř výhradně studiové práci a dělá, jak sám říká, hudbu k obrázkům. Jeho filmografie na ČSFD je dlouhá jak Lovosice, a tak jmenujme alespoň některé tituly pro kina a televizi: Gangster Ka, Ten, kdo tě miloval, Jseš mrtvej, tak nebreč, Katka, Cirkus Bukowsky, Soukromé pasti, Ordinance v růžové zahradě nebo právě nedávno s velkým zájmem sledovaný Rapl. Má rád klid. Letos opustil Prahu, odstěhoval se – jak s oblibou glosuje – do zahradního domku poblíž Dobříše a tady v idylickém údolí na dohled od vesnice píše, kouří, nahrává a mixuje. Známe se dlouho, a tak jsme prostě jednu noc nešli spát.

Foto: archiv Tadeáše Věrčáka

Nechybí ti Praha a trochu toho rockerského života?

Já zas tak moc rocker ani nikdy nebyl. Zavařování a vyšívání mě bavily vždycky nejvíc, že jo, vždyť to víš... (smích)

Ale život mimo město je zábavný. Skládání je taková vcelku osamělá činnost a kromě toho, že mně obecně samota dost vyhovuje, jsem se skládáním na venkově dost vlastně do stavu maximálního vyhovování. Zmizelo pár

v sobě už milion let. Ale ten skutečný impuls, kdy jsem měl pocit, že se opravdu něco děje, byl, když mně moje ségra pustila Stromboli a pak Hudbu Praha. Když jsem slyšel ty holky zpívat „... ona má špinavý záda“, tak mě ten zvuk naprosto fascinoval. Přesně toho jsem najednou chtěl být součástí. Bylo to jako v Blues Brothers, scéna v kostele: „Do you see the light!“ Úplně mně to změnilo život. Takhle jedna nahrávka

kvintakord a Václav Strachota, který měl tu neskonale trpělivost, že mi věnoval svůj čas a učil mě klasiku podle výborne oranžové učebnice od pana Jirmala. A první elektrickou kytaru jsem měl právě od Václava. Na druhou mi půjčil Denis Anfilov, sochař a báječný chla-pík, který chodil se ségrou na Holarku. Na třetí kytaru nám půjčil režisér Karel Smyczek a táta Jakuba Hejny, se kterým teď občas pracuju na filmech. A ty určitě

Foto: Ivan Prokop

přátel, kteří měli pocit, že opouštím já je, ale jinak nic významného. Práce mám spíš víc a město mi nechybí vůbec.

Když jste ještě bydleli ve Smečkách a ty jsi tím velkým bytem tahal pomyslného kačera, první muzika, kterou si pamatuješ, byla asi z magnetáku tvojí matky. Nebo se pletu?

Muzika člověka přitahuje, to máme

z milionkrát přehrané kazety Emgeton... Rád na to vzpomínám.

Hodně mladých dneska nebude vědět, co je Emgeton, ale ať si to vygooglují, co? Takže Špinavý záda můžou za první kytaru a bolavá břítka prstů při D, G a A7?

Septakord přišel, až když jsme se my dva poznali. Za což taky může moje ségra, že jo... Do té doby to byl jen

taky – myslím, že ti to pořád dlužím... To byl ten slavný černý Fender Stratocaster se samolepkou sfingy, na který Michal Pavlíček natočil tolik báječných desek. My jsme byli dost chudí, takže nám pořád někdo půjčoval.

Michal byl asi jeden z Pegasů, kteří tě odnesli v muzice fakt daleko. Asi se tomu říká osudové setkání...

Michal Pavlíček a Mejla Hlavsa. Osudoví

→

Foto: archiv Tadeáše Věrčáka

muzikantsky, ale především lidsky. Tahle setkání jsou v životě strašně důležitá, ať děláš cokoli. To by bylo na dlouhé povídání.

My jsme za totáče hodně kamarádili s Jorskou Skalníkem a on u nějakého piva řekl Ivo Pospíšilovi, že jsem nejlepší kytarista na světě a že mě má vzít do Garáže. A Ivo mně zavola a pozval mě na konkurz do zkušebny Na Chmelnici. Tam ten rokenrol fakt začal. Koncerty, benzinové pumpy a krásný mladý holky. Báječné období, které revoluce a devadesátky ještě významně umocnily.

Období mladých včel... jak říká Ivan Hlas. Kde se v tom kolotoči holek, koncertů a nočních benzinek stal z máničky autor?

Já ti asi ani nevím. Ale principiálně k tomu, aby člověk zahrál hezké sólo na kytaru, potřebuje být i trochu skladatel, protože pak to sólo může mít i melodii a podle mě je melodie na hudbě to nejlepší.

Asi v pětadvaceti jsem měl něco se šlachama na levé ruce a trochu blbě mně to léčili, takže z toho vznikl dlouhodobý neřešitelný problém. Na aktivní hraní už to nebylo, ale protože jsem nechtěl s hudbou úplně přestat, začal jsem se poptávat lidí kolem, jestli nechtějí hudbu třeba k dokumentárnímu filmu nebo tak něco. První nabídky na práci mi dali Jiří Datel Novotný nebo Olga Strusková. Taky jsem dělal hudbu pro různá ročníková cvičení lidí z FAMU, s Jaroslavem Fuitem nebo Honzou Pachlem. No a u toho jsem zjistil, že mě hudba k obrázkům baví o moc víc než hudba bez obrázků, a baví mě to tak doteď.

Ale než jsi začal dělat hudbu k obrázkům, tak jsi nejspíš zkusil i nějakou písničku. Pro sebe, pro kámoše v kapelách, pro nějakou včelku. Nebo ne?

Myslím, že první písničku jsem složil, když mi bylo asi jedenáct. Jmenovala se

Děvčátko. Text byl nějak takhle: *Viděl jsem děvčátko na ulici stát svírala desetník a neměla kde spát děvčátko z ulice nemá nikdo rád tak jsem se potají stal její kamarád.* Nebo tak nějak. Hudba a text: Tadeáš Věrčák! No a pak jsem napsal pár písniček pro Garáž. Taky pro Moniku Načevu a ještě pár lidí. Ale mně písňová forma moc nevyhovuje. Vlastně mě to nebaví.

V jedenácti... no jo, to byly ještě desetníky. Tak to mě sundalo. Mám hodně podobnou, asi taky tak nějak z předpupínkového věku. Písňe jsi tedy opustil a naplno vplul do vod filmové muziky. To ale chtělo trochu odvahy a drzosti.

Od toho příroda vymyslela mladost, kdy jsi dostatečně drzý na to, dělat cokoli...

Jasná věc. Dneska děláš hlavně televizní filmy a seriály a v tomhle doupěti už jsi protřelý kocour.

My jsme za totáče hodně kamarádili s Joskou Skalníkem a on u nějakého piva řekl Ivo Pospíšilovi, že jsem nejlepší kytarista na světě a že mě má vzít do Garáže. A Ivo mně zavolal a pozval mě na konkurz do zkušebny Na Chmelnici. Tam ten rokenrol fakt začal.

Byl na té cestě nějaký hustej moment, oříšek, co nešel rozlousknout a co tě trápil jak bolavá noha?

Tak já v počátku jakýkoli práce trochu trpím. Hlavou mi letí dvě zásadní otázky. Budu to vůbec umět udělat? Jsem fakt pro tenhle projekt tím nejlepším řešením a přispěje moje práce k něčemu? Je těžké si odpovědět pozitivně... V tomhle směru jsou nejnáročnější dokumentární filmy. Když jsem dělal s Helenkou Třeštíkovou na filmu o Jakubu Špalkovi, tak jsem nakonec zvolil variantu úplně bez hudby, protože jsem došel k pocitu, že by hudba zbytečně komentovala osobnost a situace, které jsou nějakým způsobem složité. Jakub Špalek je úžasný a zároveň dost složitý člověk. Dělá krásné věci a je hodně urputný. Vedle toho se ve filmu řešila nemoc jeho přítelkyně a další složitá témata. Měl jsem pocit, že bych hudbou mohl divákovi podsouvat nějaký názor nebo pohled na tyhle věci, a to jsem nechtěl. A tak jsem šel za

Rapl s Michalem Pekárkem, foto: archiv Tadeáše Věřčáka

Foto: Ivan Prokop

Helenkou a požádal ji, aby ten film nechala bez hudby, protože je bez hudby skvělý. U filmové hudby je dobré občas nechat ego stranou. Je to krásný dokument a je bez hudby. A já jsem v titulcích, což je od Helenky strašně milé.

A když neděláš film bez hudby, ale s hudbou, víc času sežere hledání nápadu, přístupu, cesty, nebo pak samotná práce ve studiu?

No hele, na tom Jakubovi Špalkovi jsem pracoval dva měsíce, než jsem to

všechno hodil do koše. Většinou je to hledání té cesty, jak to udělat, jaký by to mělo mít zvuk – jak říkají Američani „vibe“ –, jaká by měla být dramatická stavba hudby v celé ploše a tak. Když je to práce s orchestrem, tak samotná výroba moc času nezabere, protože je to drahé. Každá hodina cink. Takže to musí odsepat. U seriálů je to zase trochu jinak, v mém pojetí je to dlouhodobá práce. Dělán vždycky každý díl, jako by to byl film. U Rapla jedna série zabere třeba čtyři měsíce.

Předpokládám, že si toho hodně nahráváš sám. Třeba konkrétně u Rapla, ať nechodíme daleko. Nebo ne?

Je to různé. Rád kombinuju živé nástroje s nějakou elektronikou a dneska jsou skvělé možnosti dělat takřka jakékoli propojení celkem jednoduše. Rapla jsem si natočil komplet sám. Ale když jsem dělal třeba Jseš mrtvej, tak nebreč pro Jitku Němcovou, tak jsem spoustu věcí točil sám a k tomu jsme natáčeli smyčce s Adamem Klemensem. A třeba u Ten, kdo tě miloval pro Honzu Pachla jsem použil takřka klasický způsob natáčení hudby a téměř všechno se natočilo přímo ve studiu České televize na obraz. Pak jen Michal Pekárek udělal finální mix v hale. Dotáčet jsem pak jen naprosté drobnosti spíš atmosférického charakteru.

Rapl je podařený kousek v mnoha směrech, včetně tvójí muziky.

Šťastná souhra náhod tomu říká.

A přestože máš za sebou ty Lovosice, jak jsme si řekli na začátku, nejsi to byl právě Rapl, kdo uvedl jméno Tadeáš Věřčák do větší povědomosti.

Ale ani ti nevím. Respektive to nijak nepociťuju. Moje snaha je spíš nebýt nikde moc vidět. Abych, až mi nikdo žádnou práci nedá, mohl jít v klidu dělat do Lidlu na kasu. Myslím, že 98 % lidí, kteří poslouchají moji hudbu, vůbec neví, že existuju, což mně vlastně maximálně vyhovuje.

Do takového Lidlu budu rád chodit. Zjevně jste si s Honzou vzájemně sedli. Chystáte další raploviny?

Honza Pachel je fantastický kluk a skvělý filmař. A je bezvadné, že velmi dobře ví, co chce, ale zároveň mi nechává dost svobody na práci. A ještě k tomu je neskutečně pracovitý a velmi pečlivý. A má mimořádné estetické cítění. Práce s ním, jakkoli je opravdu náročná, je díky tomu strašně zábavná.

Uvidíme, zda bude něco dalšího. O něčem občas hovoříme, ale u filmu je to vždycky na dlouho. A samozřejmě, pokud bude chtít, abych s ním na něčem dalším pracoval.

Jsi noční pták, nebo pracuješ přes den a večer víno, doutník a relax...

Býval jsem noční pták, když jsem ještě pracoval v Praze. Co jsem se odstěhoval na vesnici, baví mě vstávat za svítání a pozorovat srny, které se nám pasou na louce před domem. A protože na vesnici je pořád spousta práce, tak mi většinou v devět spadne hlava do polštáře. Víno a doutník nijak časově neomezují.

Rád kombinuju živé nástroje s nějakou elektronikou a dneska jsou skvělé možnosti dělat takřka jakékoli propojení celkem jednoduše. Rapla jsem si natočil komplet sám.

Když máš něco v kupě, jakože hotovo nebo skoro hotovo, komu to pustíš? Teda kromě srnek a psů... Tvójí Madle, nebo tomu, kdo je zrovna doma? Nebo je první objednavatel?

Hele, tak to asi mám. Objednavatel je výborný termín! No, je to objednavatel. Hudba je obecně věc hodně subjektivní a moje práce spočívá v tom, aby z ní byl ten, kdo ji ode mě chce, prostě happy. Jestli se líbí, nebo nelíbí ještě někomu jinému, není pro mě až tak podstatné. Musí to dávat smysl mně a jemu. Jsem ze staré školy a režisér je pro mě tím, s kým se o tom chci bavit.

Jak moc trpíš nejistotou, jestli ses trefil?

Dostí značně. Ale jsem přece jen už trochu starý mazák, takže kritiku nesu statečně. Já tomu říkám pokora. I po letech

jsem nervózní jak pes, když odevzdám text a s malou dušičkou očekávám, jestli se ozve: Jo! To je ono. Anebo: No... nevím.

Stalo se ti, že ses netrefil a bylo třeba to předělat, přetočit, no prostě všechno jinak?

Předělávání je podle mě normální a nijak mi to nevadí. Patří to k práci a je dobré to nebrat osobně. Paní režisérka Němcová na mě před pár lety křičela ve tři ráno do telefonu, že mám padáka, protože nic tak strašného nikdy neslyšela a zničil jsem jí celý film... To bylo po dvoudenním natáčení, kdy jsem měl ve studiu šestatřicet smyčců. V podstatě jsem celý ten telefon mlčel, a když zavěsila, šel jsem zase spát. Za dva dny jsme přišli na to, jak to udělat, aby měl její film přesně takovou muziku, jakou potřebuje. Filmová hudba je o komunikaci, film je kolektivní práce a já jsem jen jedním z mnoha korálků na té filmové šňůře.

Výběr zvuků, nástrojů, práce s tématem, spoting, časování atd., to jsou ty důležité věci. A režisér má vždycky pravdu. Vždycky. Tečka.

Když jsem dělal Katku s Helenkou Třeštíkovou – což byl můj druhý film s ní –, tak jsem jí navrhl, že bychom mohli udělat hodně romantické, ale trochu harmonicky podivné téma jen na piano. Nechtěl jsem komentovat Katku z pohledu braní drog, ale z pohledu, že je to především ženská. Jasně, která mimo jiné taky bere drogy a ty ji zabíjejí, ale nechtělo se mi to vyprávět hudbou. Heleně se to nejdřív strašně líbilo, a pak si tím nebyla jistá, a tak jsme hledali asi měsíc ještě jiné varianty, ale pořád to nebylo ono. Nakonec jsem tam tohle téma vrátil a Jakub Hejna, střihač, mě vzal do auta a jeli jsme za Helenou na chalupu a tam to jí a Michaelu Třeštíkoví pustili. Michael si dělal celou dobu poznámky do bloku a já se u toho teda, musím říct, dost potil. A když jsme dokoukali, tak se Helena Michaela zeptala, co říká hudbě, a on se na ni tak podíval, koukl na ty poznámky a řekl: „Tam je nějaká hudba?“ A v ten okamžik jsme asi všichni věděli, že tohle je dobrá cesta. Pro titulky jsem je pak umluvil, ať to nechají v naprostém tichu. Bez hudby

Foto: archiv Tadeáše Věřčáka

a bez ruchů. Lidi pak seděli v kině a dvě minuty bys slyšel upadnout špendlík, jak to bylo silné. Tohle je vlastně pro mě model, jak třeba taky pracovat s hudbou. Vyprávět něco, co tam není tak patrné. Nefunguje to vždycky, ale občas úplně nejlíp. A ticho je taky skvělý nástroj na emoce.

Přestěhoval jsi sebe, rodinu, ale i práci a studio z Prahy sem do zahradní chatky, jak tomuhle krásnému domečku říkáš. Prostě nový život. Děláš si studio nanovo?

Dělám si tady takovou drobnou pracovnu, aby se mně dobře dělalo. V pravém slova smyslu jsem nahrávací studio nikdy neměl a ani po tom nikdy netoužil. Potřebuju k práci trochu jiný typ prostoru. A ten tady teď doděláváme.

Pracovna je to náramná. Na čem děláš teď, když zrovna nebetonuješ nebo nesekáš do zdí?

Hudba je obecně věc hodně subjektivní a moje práce spočívá v tom, aby z ní byl ten, kdo ji ode mě chce, prostě happy.

Nynčko nic, co bych nedělal posledních spoustu let. Ponechal jsem si ty nekonečné seriály. Takže pracuju na Ordinaci a vedle toho jsem dodělal pro Primu jejich nový seriál Slunečná. Bavím se s pár lidmi o nějaké filmové hudbě, ale už jsem to říkal. To je vždycky na dlouhý loket a spousta věcí se nakonec

nerealizuje, protože buď nejsou peníze, nebo síly. Rok sem, rok tam, znáš to.

No a jasně, že čekám, až se ozve Steven Spielberg, že potřebuje s něčím píchnout.

Co je důležité pro dobrou pracovnu, když tomu nebude říkat studio?

Člověk. Vždycky je důležitý člověk. Ten, co hudbu dělá, a pak ten, co ji poslouchá. A pak všechno, co uslyšíš mezi notama. Tam je to tajemství... A dobré doutníky a dobré víno. A moje Madlenka, tu miluju. A moje matka, tu miluju. A ségra. Tu miluju, i když tady už nejní. A lidi jako ty, i když se tak málo vídáme. To všechno jsou důležité věci pro jakoukoli pracovnu. Jo a taky dobrá židle. A dobrý kávovar, abych na něco nezapomněl... ☒